

država za več milijonov dinarjev oškodovana.

Treba je poiskati krivca. Dokler pa se zadeva ne pojasni, nočemo naravnost nikogar dolžiti, tudi g. ministra ne. Sigurno pa je, da je nekdo kriv. Radi tega je treba izvoliti parlamentarno — preiskovalno komisijo, ki bo stvar preiskala ter krivce izsledila. Vsi, ki so s to zadevo oškodovali državo, morajo biti strogo kaznovani, morajo pa tudi državi povrniti vso škodo. Dolžnost gospoda ministra bi bila, da sam podpira ta predlog, ne pa, da išče izhoda iz te zagate na ta način, da je njegov klubov tovariš g. Mermolja predlagal, naj se gre preko tega vprašanja na dnevni red. To se pravi, da se zadeva pokoplje! Zakaj se bo j. g. minister komisije? Če je nedolžen, bi ravno s to preiskavo pokazal, da hoče krivico popraviti. — Sam bi tako pomagal, poiskati krivce. Ne boče pa krivice popravil, ako bo moj govor po shodih naporno telmačil.

Dodajem še ta račun: G. Pucelj je kot poljedelski minister brez javne licitacije prodal 17.000 glav goveje živine izvoznika družbi „Promessa“, oziroma izvoznikom Pašiču (sinu ministrskega predsednika), milijonarjem Hafnerju in Predoviču 1 kg žive teže te živine na mejni postaji v Nemčiji za 1 dinar t. i. 16 kron. Imenovani izvozniki so prodali to živino v Svico za 1.60 švi carski frank, t. j. za okoli 90—96 jugoslovanskih kron. Razlika med 16 in 90 K znaša nič manj nego 74 K. Izračunate, čitatelji sami, koliko znaša skupni dobiček pri 17.000 glavah, ako tehta 1 vol povprečno 500 kg in če so verižniki zaslužili 74 K pri 1 kg. Kdo je zakrivil, da to živino ni država sama prodala naravnost Svicarjem?

Davorin Krajnc, nar. posl.

Načelna in osebna politika.

Nekaterim ljudem zlasti na deželi se pri besedi „politika“ vzbujajo prav čudni pojmi v glavi. Premnogo jih je, ki govore: vsaka stranka laže... ne vem, komu bi verjel... najboljšje je, če vse pustim pri miru. Kadar pa dobiva en plačilni nalog za drugim, se grabi za lase in za suh ter prazni žep ter preklinja tiste, ki ga pritiskajo z neusmiljenim davčnim „šraufom“. Ali mi verjamete, da še premnogi vedno drže s Samostojno stranko, ki pomaga vladi izstiskavati iz kmečkih žepov krvavo pridobljene kronice? Ali je mogoče, da še še najdejo ljudje, ki nasprotujejo Kmetijski zvezi, dasi je znano, da se ravno ta najbolj po robu postavlja krivičnemu izmuzgavanju našega ljudstva? Je mogoče, pa tudi resnica je to, da je še dovolj takih zaslepljenčev. Kaj pa je temu vzrok? Premnogokrat takozvana osebna ali vaška politika, ki zapravi in potepta prave načela vsled malenkostnih zakotnih razmer.

V gostilni so se stekli dobrovoljni fantje in sosede. Vsi so sicer drugače dobri ljudje, bili so predpoldne v cerkvi, ter poslušali božjo besedo, pa dobra kapljica jim je navzlic temu zlezla v glavo. Gostilničar miroljuben, pa odločen mož, pristaš SLS pa ne trpi tepeža v svoji hiši ter razgrajače enostavno vrže na cesto. Kaj je bila posledica tega? Ko so bile volitve, so vsi na cesto vrženi utajenci volili ravno nasprotno, kakor gostilničar, ne iz načelnega prepričanja, temveč zaradi malenkostne osebne zadeve.

Ugleden in bogat meščan je pozabil na težave malega kmeta in delavca, ter pristopil k Samostojni. Pridejo obč. volitve: mož ima mnogo sorodnikov, pa so večinoma pri Kmetijski zvezi, z mnogimi je tudi v botrinji in glejte, ker se ne upajo sorodniki zameriti bogatemu bratu ali stricu, potegnejo pri volitvah z njim, ter volijo Samostojno, dasi jim vest očita, da so prodali svoja načela.

V občini je dolga leta županoval dober, ugleden mož, odločen pristaš krščanske stranke. Kakor pri vsakem gospodarstvu, tako pride tudi pri občinskem večkrat do kakga nesoglasja, ki se pa pri občini poravnava z večino oddanih glasov pri glasovanju. Ker je torej pri glasovanju prišel do veljave predlog župana, je začela manjšina proti njemu rovariti, in ko so prišle volitve, so se iz dotičnih nezadovoljencev izvalili pravi pravcati — samostojneži. — Ali so res pristaši tistih samostojnežev, ki nam zdaj nalagajo ogromna bremena? Kaj še? Nikdar niso bili in nikdar ne bodo... Toda, kako to, da so volili z njimi?

Vse zaradi domačih občinskih razmer. Ako bi bil župan samostojnež, bi pa iz nasprotovanja proti njemu vleklj magari s Kmetisko zvezo. Torej zopet pomanjkanje načel, zopet takozvana zakotna ali vaška politika.

Proč z vsemi malenkostmi in osebnimi oziri, kadar se je treba odločiti proti krščanski stranki ali za njo! Če je moj največji osebni nasprotnik pristaš prave krščanske stranke, ne bom radi tega pristopil k taki stranki, ki je njemu nasprotna, češ, da bo še bolj jezen! To ni moško, ampak otročje postopanje. Pa tudi, če bi se bila kedaj stekla, če bi se bila tožila, če bi se bile kake druge težave med nama, kaj me to briga pri volitvi? V Beogradu se presneto malo brigajo, če sva si midva dobra ali ne, — pač pa se tam doli pozna, če je vladala med nami prava sila tisti dan, ko so bile volitve!

Da pa se bodo med našimi volilci utrdila krščanska načela, da bodo ostali značajni tudi v burnih dnevih volilne borbe, k temu je potrebno:

1. Izobrazbe, ki se črpa iz dobrih predavanj, knjig in časopisov.
2. Samozatajevanje, ki človeka varuje nepremišljenih korakov.
3. Ljubezen do splošnosti, ker če sem vnet za splošni blagor, bom tudi sam tega deležen: če pa delam le zase, če hočem le sam z vsemi štirimi staty v koritu, potem delam krivico tistim, ki morajo stradati. Ljubezen do bližnjega je program le krščanskih značajev.

Politični ogled.

KRALJEVINA SHS.

Večina opozicije je zahtevala od vlade in skup-

ščine, da se postavi bivšega vojnega ministra generala Zečevića pred sodni stol radi smrti in obolelosti toliko rekrutov. Generala je vzela pod svojo zaščito roka vladne večine in gospod Zečević gotovo ne bo nikdar obsojen, ampak bodo celo zadevo z večino, ki je slepo vladi vdana, potlačili. Naši poslanci so se zopet pritožili, pri sedanjem vojnem ministru Vasiču, radi slabega postopanja z našim vojaštvom v Nišu. Gospod minister je po stari navadi obljubil preiskavo in odpomoč, ki bo ostala samo obljuba. Na zadnji seji skupščine so bile na dnevnem redu razne interpelacije poslancev. Narodno skupščino bodo ta teden zaključili in poslanci se bodo razšli na velikonočne počitnice. Zastopniki naše države se odpravljajo na mednarodno genovsko konferenco. Med temi zastopniki so sami radikali ter demokrati.

REKA.

Reški fašisti se še vedno trudijo, da preprečijo vrnitev predsednika reške konstituante Zanelle.

BOLGARIJA.

Vlada je zemljoradniška, izhaja torej iz narodne večine, iz delovnih slojev, velekapitalisti in nacionalisti so pa proti njej ter ji nasprotujejo, kjer le moreče. Ministrski predsednik je pozval vse stranke, da si izberejo svoje zastopnike za konferenco v Genovi, ker hoče, da vse stranke spoznajo položaj in politiko v Evropi in pa da se na evropski konferenci čujejo glasovi vseh bolgarskih strank. Samo komunisti so se odzvali temu povabilu in tako bo Bolgarija zastopana samo po strankah delovnega ljudstva. — Bolgarska je spoznala veliko nevarnost, rusko-carističnega gibanja in sedaj je izdala naredbe, ki bodo Wranglovce prav kmalu odpravile. Vsi ruski oddelki se morajo razorožiti, vsi Rusi so podvrženi bolgarskim postavam, nobeden ne uživa kakih ugodnosti, nobeden ne sme nositi orožja in vsi morajo živeti na lastne stroške, ne smejo pa brez dela pohajkovati. Pri ruski sovjetski vladi bo Bolgarija izposlovala amnestijo za vse caristične vojaške in za druge begunce, ki niso igrali kake posebne politične vloge proti sovjetski Rusiji, in potem bo vse Ruse odpravila domov.

VELESLE IN GENOVSKA KONFERENCA.

Med zavezniki, zlasti med Francijo in Anglijo, še nikdar ni bilo toliko nesporazumljenja kot sedaj tik pred genovsko konferenco. V Franciji kričijo visoki državniški o sili topov in bajonetov, o odločnosti proti Nemčiji in Rusiji, v Angliji pa gledajo na evropski položaj iz sporazumnega in spravljivega stališča. Angleški zunanji politiki bodo sledile tudi druge države, Francijo pa poslušajo še k večjemu v Beogradu, Bukarestu in Varšavi.

— Na vsa ta nasprotstva med politiko nasilja in politiko sporazuma pa gleda Amerika ter se bolj in bolj odmika. V senatu Zedinjenih držav se jasno in odločno govori o tem, da Evropa ni vredna podpore in da je ne dobi poprej, dokler srednjeevropske države ne znižajo svojega vojaštva, ne spravijo v red svojih proračunov in ne nehajo z neprestanim tiskanjem bankovcev.

Ob pogrebu knezoškofa.

Sožalje povodom smrti.

Sv. Oče Pij XI. je po svojem tajniku ob priliki smrti našega knezoškofa poslal stolnemu kapitelju sledečo sožalno brzojavko: »Sveti Oče želi blagopokojnemu školu večni mir. Vam vsem pa podeli apostolski blagoslov kot nositelja nebeške tolažbe.« Nadalje so izrazili svoje sožalje: Kralj Aleksander, minister ver dr. Krstelj, pokrajinski namestnik Ivan Hribar, predsednik oddelka za uk in bogočastje dr. Skaberne, ptujski okr. glavar dr. Pirkmajer, nadškof solnograški dr. Rieder, ljubljanski škof dr. Jeglič, ljubljanski stolni kapitelj, prior križiškega reda p. Val. Učak, dr. Grivec, dekan bogoslovne fakultete v Ljubljani, minoritski samostan v Ptuj, županstvo Konjice in Bezina, dekanjski uradi Kožje in Vuzenica, ravnateljstvo mariborskega moškega učiteljskega, kmetična tovarna v Hrastniku, grof Festetič, grof d'Avernas, dr. Krševan, policijski nadkomisar, mariborski okrajni glavar dr. Lajnsič, polkovnik Dokič, župan Grčar, komanda mariborskega mesta general Plivelič, rodbina Scherbaum, škofijski ordinarijat v Banjaluki, knezoškof celovski dr. Adam Heftler, šibeniški škof dr. Mileta, ordinarijat grško-katoliške škofije križevačke, dunajski knezoškof in kardinal dr. Piffl, graški knezoškof dr. Leopold Schuster, dr. J. Roesler, škof v št. Hipolitu na Nizje Avstrijskem, Volbenk Serajnik, generalni vikar in prošt v Dravogradu, župnijski urad Velika Nedelja, finančni ravnatelj v Mariboru, vseučilišni profesor dr. M. Slavič, ki sedaj biva v Rimu, ravnateljstvo drž. vinarke in sadjarske šole v Mariboru, mariborska podružnica Jadranske banke, Jugoslovanski klub v Beogradu, kongregacija hčera Božje ljubezni na Dunaju, Klub Čehov v Mariboru, notar dr. Ivo Sorli v Rogatcu, Katoliško gospejno društvo v Mariboru, arhidijakon konjiški, knez Alfred Windischgrätz iz Konjic, okr. glavar dr. Trstenjak in okr. komisar Mahnič iz Konjic, trški župan konjiški Fr. Golgranc, župan konjiške okolice, Bezine in Tepanja, dr. Rudolf kot načelnik konjiškega okrajnega zastopa, konjiški Orel in Kat. izobraževalno društvo itd.

Pogrebne slovesnosti.

Pogrebne slovesnosti našega blagopokojnega nadpastirja so se pričele v ponedeljek dne 3. aprila ob 8. uri zjutraj. Davno pred določeno uro so se začele zbirati pred škofijsko palačo, v stolnici in v frančiškanski cerkvi ter na cestah in ulicah ogromne množice vernikov, ki so prihajali od vseh strani. Duhovščina se je zbrala v stolnici in je od tam odšla v žalnem sprevodu pred škofijo — hišo žalosti. Telesne ostanke rajnega je tu blagoslovil stolni prošt dr. Matek. Krsto so nato prenesli v svečanem sprevodu v stolno cerkev in jo položili na katafalk v sredini cerkve. Prostoro okrog krste so zavzeli duhovniki in bogoslovci. Duhovniki so opravili tozadevno predpisane molitve. Vsled silnega navala ljudstva je vojaški kordon zaprl za promet ves Slomškov trg. Proti 10. uri so začele prihajati razne deputacije in uradništvo. V stolnici so bili navzoči: Kot zastopnik našega kralja Aleksandra poveljnik Dravske divizije general Dokič, pokrajinski namestnik Iv. Hribar, načelnik oddelka za uk in bogočastje dr. Skaberne, mariborski okrajni glavar dr. Lajnsič, finančni ravnatelj dr. Josip Povalej, bivši minister Gostinčar, ter člani Jugoslovanskega kluba poslanci Nemanič, Skoberne in Krajnc, župan mariborski Grčar z zastopniki občinskega

sveta, dvorni svetnik Fon, polkovnik Babič ter oficirski zbor, načelnik mariborskega okrajnega zastopa dr. Leskovar, zastopstva tržke občine Konjice, in konjiške okolice, Tepanja, Bezine, načelnik konjiškega okrajnega zastopa dr. Ivan Rudolf, ravnateljstva mariborskih srednjih šol, moške kaznilnice, policije, orožniško poveljstvo, deputacije Krščansko socialne zveze, Orlovské zveze, Slovenske kmečke zveze, itd. Od višjih cerkvenih dostojanstvenikov so bili navzoči škofje: nadškof zagrebški dr. Bauer, škofi: dr. Jeglič iz Ljubljane, škof dr. Karlin iz Ljubljane, škof djakovski dr. Aksamovič, graški škof 80 letni starček dr. Schuster, generalni vikar Volbenk Serajnik, graški stolni prošt baron Oer, graški kanonik Hötsch, ljubljanska kanonika Nadrah in Sušnik, opat rajhenburški Epalle, arhidijakon konjiški Fr. Hrastelj, ptujski prošt Jurkovič itd. Slovesno sveto mašo je opravil zagrebški nadškof dr. Bauer, slovesno, jedrnat, srca pretresujočo pridigo pa ljubljanski škof dr. Jeglič. Po slovesnostih v stolnici se je začel premikati veličastni sprevod. Za krizom so korakali učenci šolskih zavodov, Drustvo kat. pomočnikov, Vincencijeva družba, Moška marijanska kongregacija, Cecilijanska družba, Orel, častna vojaška stotinja, vojaška godba, duhovščina, nadškof, škofje in drugi cerkveni dostojanstveniki. Za krsto so pa korakali: Dvorni kaplan Umek, ter sorodniki blagopokojnega cerkvenega kneza med njimi brata Anton Jerovšek iz Nove vasi pri Slov. Bistrici in Franc Napotnik iz Tepanja pri Konjicah, škofov bratranec p. Leopold Napotnik, upravitelj v Svečini, ravnatelj Cirilove tiskarne dr. Anton Jerovšek, župnik Ant. Pučnik od Sv. Petra na Medvedovem selu in Friderik Ratej, kaplan v Zalcu itd. Za temi so sledili generali Dokič, Maister in Plivelič, pokrajinski namestnik Ivan Hribar, skoro polnoštevilni oficirski zbor, zastopniki oblastev, uradov in društev, Gospejno društvo, Solske sestre, Sestre Magdalenke, Tretji red, Dekliška Marijina družba, Krščansko žensko društvo, škofijski uslužbenci ter na tisoče drugih vernikov.

Truplo blagopokojnega našega vladike je bilo položeno ravno pod večno lučjo v frančiškanski cerkvi, kjer čaka splošnega vstajenja. Ob odprtem grobu mu pa mi verniki obljublamo, da se hočemo zvesto ravnanju po naukih, katere nas je učil naš blagopokojni cerkveni knez in mu kličemo: Spavaj sladko! Na veselo svidenje nad zvezdami!

Nasilje v ječah.

Srednjeveške mučnice zopet vstajajo. Človek bi mislil, da so že davno zavrnjene in odpravljene, pa glej, danes v takozvani »demokraciji in napredni« dobi se ti kažejo pri nas pri vsakem političnem procesu, ko pride stvar pred javno sodišče v vsej svoji strahoti.

Imeli smo že par velikih komunističnih procesov, zraven nešteto manjših razprav, nešteto razprav proti pristašem opozicijskih strank, proti hrvaškemu in muslimanskemu življu in vsakokrat so se obtoženci in osumljenci spreminjali v tožitelje nad nasiljem, ki se je nad njimi v ječah in uradih vršilo! — V beograjski ječi »Glavnjači« se že od nekdanj vršijo vsakovrstne grozote. Tudi v nekdanji kraljevini Srbiji so se v njenih celicah in kletah ljudje mučili in ubijali. Nad političnimi nasprotniki raznih oblastnikov se je znašala policija, razni divjaki v policijski in stražarski uniformi so jih mučili, vihteli so bikovke in batine in če jetnik ni nikdar več videl belega dne, se ni dalo dognati, kake smrti je umrl. Se danes se iznašajo v javnost razni zločini, ki so se pred 15 leti vršili v teh ječah in sedanji procesi kažejo, da so se okrutnosti še pomnožile. Po poskusu vidovdanskega atentata v Beogradu je več tisoč ljudi romalo skozi to strašno ječo. Mnogo od njih je še pol leta pozneje na razpravi kazalo pohabljenе ude, odprte rane, izbite zobe, večina pa, če že sama ni bila mučena in tepena, je pa poslušala noči in dneve stok in krik drugih mučenih žrtev.

Zadnje dni marca se je v Prijepolju dovršil proces proti 24 kmetom — muslimanom, ki so bili obdolženi zveze s hajdukom Boškovičem, ki je dolgo ropal in hajdučil po Sandžaku. Sodišče je devet obtožencev obsodilo na dve in triletno ječo, 15 pa popolnoma oprostilo. O obsodbi se tu ne da govoriti, saj je vendar znano, da se dajo paragrafi različno obratovati in da hajduk s svojo močno in dobro oboroženo bando ni mogel imeti ne potrebe ne koristi kake seljaške pomoči.

Bilo, kakor bilo, čudno je, da so mogli sploh koga obsoditi, ko se je na razpravah izkazalo toliko nezakonitosti od strani državnih organov od načelnika pa do stražarja. Obtoženci in celo priče so bili mučeni na nečloveške načine. Krvniki okrožnega načelstva, žandarmerije in ječe tudi ženam niso prizanašali. Tepli in mučili so vse, kar jim je prišlo pod roke. Batine so delili z volovskimi žilami, biči in korobači, v manjših »preiskavah« so pa delili udarce s pestjo in brco, kamor je pač padlo. Nekateri listi so o razpravah prinašali poročila svojih posebnih poročevalcev, ki so si beležili vse izjave ubogih žrtev ter so jih v pristni, priprosti, a strašni obliki tudi prinašali. Človeku, ki to čita, se jeziijo lasje in v strahu se vprašuje: »Kje smo?!«

Eden pravi: »Zobe so mi izbili, življenje so mi prikrasili za 20 let, največ me je bil in mučil kapetan Aleksič, ki mi je tudi hišo zažgal.« — Drugi: »Povedal sem jim, da sem res govoril z Boškovičem. Prišel je, in moral sem z njim govoriti, kaj si hočem, jaz ga ne morem ukrotiti, če ga celo žandarji ne morejo. Gospodje so me pa topli ter vpili: »Priznaj, priznaj, da si ga pogostil s pečenko in potico!« — Kako naj priznam, ko ni res, ko kot siromak teh dobrih stvari nikdar nisem imel.«

Najstrašnejše muke je trpel Mladen Ostojič. V načelnikovi sobi pred samim načelnikom Peruničičem in inspektorjem so ga topli, suvali in nazadnje so mu — igle bodli pod nohte. Priznaj, priznaj! — Kaj naj prizna, ko nič ne ve! — V kleti so ga slekli, privezali na klop in strašno topli z bikovko. Ko so prinesli še neke klešče, da bi ga ščipali po razmesarjenem telesu, je rekel mučeni siromak: »Pustite me, vse priznam, karkoli hočete!« — Krvavega in ranjenega so pustili ležati na tleh, načelnik je pa naročil, naj se skrbi, da nikdo ne izve, če bi izdahnil.

Mučeni jetniki so tako »priznavali« eden za drugim, eden je izdržal več bolečin, drugi manj. Na razpravi so celo nekateri srbski žandarji govorili v korist obtožencev, prej jih je bil pa kapetan Aleksič prisilil, da so podpisali lažnjive in krivične zapisnike.

Kje smo in kam pridemo, če stražarji zakonov ne pridejo do pravnega in človečanskega pojmovanja? Vlade

je odgovorna za delo in vzgojo svojih oblasti in svojih uradnikov in vsi pošteti in kulturni ljudje, kolikor jih je še v parlamentu, bi morali odločno nastopiti proti sramoti in krivici nasilja. Pri vsakem procesu, ki toliko nasilja razkrije, pade nekaj obsodb, kaj se pa zgodi z divjaki, kot so v tem slučaju načelnik, inspektor, kapetan Aleksič in drugi, se pa nikdar ne zve. Te je treba najstrožje kaznovati, javnost mora to zvedeti in stroga kazen mora biti strašilo za vse druge divjake in nasilneže.

Tedenske novice.

Zvišanje kraljeve civilne liste. (Kraljeva civilna lista so dobodki, kalere plačuje državna blagajna za kraljeve osebne potrebe.) Vlada je sestavila poseben predlog za povišanje kraljeve civilne liste, ki pride pred narodno skupščino, kjer bo po stari navadi gotovo odobren. Po tem predlogu bo civilna lista Njegovega Velikanstva Aleksandra I. povišana za letnih 24 milijonov in sicer 18 milijonov dinarjev in 8 milijonov francoskih frankov, kar znaša letnih 60 milijonov dinarjev ali 240 milijonov kron in dnevno 2 tretjini milijona. Civilna lista se izplačuje v ravno- kar omenjeni višini od 1. januarja 1922 dalje. Civilna lista se brez dovoljenja narodne skupščine ne more niti zvišati niti ne zmanjšati brez kraljevega dovoljenja. Jugoslovanski klub je že izjavil, da ne bo glasoval niti za staro, niti za povišano civilno kraljevo listo.

Nati naše bodoče kraljice — rumunske princesinje Mariole — kraljica Marija se mudi te dni v Beogradu, kjer se razgovarja s kraljem Aleksandrom o podrobnostih glede poroke. Ko bodo ti razgovori končani, bo obiskala rumunska kraljica tudi Hrvaško in Slovenijo.

Bivši cesar Karel umrl. V 35. letu svoje starosti, v 5. letu, ko je zasedel prestol Habsburžanov in 3 leta potem ko ga je izgubil, je dne 1. aprila t. l. v prebivalstvu tam doli v mestu Funchal na otoku Madeira v Atlantskem morju umrl bivši avstrijski cesar in ogrski kralj Karel Habsburški. Poročila o njegovi bolezni se nasprotujejo, kajti nekatera pravijo, da je podlegel srčnemu krču, druga pa, da ga je ugrabila pljučnica. Uroda je nanesla, da je preko treh trupel, prestolonaslednika Rudolfa, cesarja Franca Jožefa I. in nadvojvode Franca Ferdinanda nepričakovano zasedel prestol Habsburžanov, za katerega ni bil pripravljen in tudi ni imel potrebnih zmoglosti, kajti po svojem duhu je bil slab, brez vsake politične dalekovidnosti in cincar v praven pomenu besede. Ker je tudi bil močno udan alkoholu, je vselej zamudil vsako priliko, da bi bil v usodopolnih trenutkih pokazal svojo možgano odločnost. V veliki dobi, katero je preživela rajna Avstrija, ni bil mož na svojem mestu, kajti pri izbiri svojih svetovalcev je imel nesrečno roko, bil je igračka v rokah teh kratkovidnih svetovalcev. Kjekoli je bilo treba z železno roko poseči v državne posle, se je v radnjem trenutku umaknil, ali pa to delo prepustil nezmognim možem. Ako bi bil Karel Habsburški zasedel prestol v mirni dobi, bi ga slavili kakor vse njegove prednike, toda za težko vojno dobo ni bil ustvarjen, kakor sploh noben Habsburžan, izvršitelj morda cesarico Marijo Terezijo, o kateri se je splošno sodilo, da je bila edini moški med Habsburžani. Rajni cesar je bil poročen z italijansko princesinjo Zito, ki je vsestransko naobrazena, duhovita in odločna ženska. Nesrečni zadnji kronani Habsburžan zapušta 8 nedoletnih otrok. V svoji oporoki je izrazil željo, da se njegovo truplo prepelje na Dunaj in tamkaj pokoplje v cesarski grobnici pri o. o. kapucinih. Smrt Karla Habsburškega je politični položaj v Srednji Evropi zelo razbremenila in olajšala, čeprav so nekateri Habsburžanom prijazni madžarski krogi proglasili njegovega sina Otona za postavnega madžarskega kralja.

Zopet bolezen našega ministrskega predsednika Pašića. Iz Beograda javljajo, da je g. starosta zopet obolel in ne bo mogel na mednarodno konferenco v Genovo. O vzroku njegove politične obolelosti se govori različno. Pravijo, da se je pojavila med radikalci močna struja, ki zahteva, da naj odstopijo vsi dosežani radikalni ministri in jih naj zamenjajo drugi radikalci, ki že dalje časa niso ministri. Ta struja radikalcev se baje naslanja na Protiča in se je že g. Pašić tako ustrašil, da je rajši pustil Genovo in se javil marod, da mu ne bi v dobi njegove odsotnosti izpodnesli njegovi nasprotniki predsedniškega stoka. G. Nikola Pašić zna vse pretečemu navarnosti odvrniti potom bolezn.

Veronauk bodo podučevali svetni učitelji. V prosvetnem ministristvu pripravljajo z vso naglico zakonski predlog glede šolstva. Po tem zakonskem načrtu bodo podučevali na vseh šolah veronauk svetni učitelji. V srednjih šolah kot gimnazijah in realkah se bo podučeval veronauk samo v 4 nižjih razredih, v višjih pa ga sploh ne bo. Lepo se nam obeta pri neznosni draginji, pomoljkanju in vedno novih davkih. Kaj bodo rekli k temu zakonskemu predlogu, ki je naperjen predvsem proti katolikom naši starši, je pa drugo uprašanje.

Nekdaj je bilo drugače. Naš vojni minister general Vasič je že izdal naredbo, po kateri so vpoklicani k vojakom bogoslovci vseh ver, ki so rojeni 1898 in mlajši, ki so že dovršili svoje študije. Bogoslovci, ki so posvečeni, bodo služili 12 mesecev v duhovniškem oddelku po vojaških bolnišnicah. Glede te svoje nove naredbe pa ni uprašal g. vojni minister ne katoliške cerkve in ne narodne skupščine.

Minister Pucelj — namerava odstopiti? Tako

govorijo njegovi ozi priatelji že več tednov. Izgovarjajo se, da odstopi radi tega, ker ne more ničesar več doseči... Volovska kupčija seveda ni vsak teden. Razumemo njegove želje po odstopu...

Iz ormoškega okraja nam pišejo: Gospod minister Pucelj so poslali občinam našega okraja »piruhe« za vzmetne praznike v obliki pšenice in jarega ječmena. Občina je dobila 114 kg pšenice in 30 kg jarega ječmena. Dali so nam seboj recept za uporabo. V prvi vrsti se mora zrno razdeliti med občinske reveže, ostalo pa se mora posejati, da bo kaj semena za drugo leto. Občine so prišle v zagato, ker samostojni pravijo, da so oni občinski siromaki, pa čejo imeti pšenico za sebe, revežev pa nečejo poznati. Zopet v drugi občini kjer ni samostojnih pač pa mnogo občinskih revežev, si župan z odborom vred beli glave kako naj razdeli zrno, da dobijo reveži svoj delež in še ostane občini dovolj za seme? Kmetje vabimo g. Puclja, da pride sam k nam in nas pouči na kak način se lahko 114 kg pšenice porazdeli na kope občinskih revežev in še kaj prek ostane za seme? — G. ministru bomo za njegov trud hvaležni in še osebno se mu prav lepo zahvalimo kadar pride k nam.

Samostojni kričaji so jo izkupili. Minulo nedeljo 3. t. m. sta zborovala dr. Korošec in poslanec Brodar v Radovljici na Kranjskem. Med naše pristaše zborovalce se je vrnilo več najbolj zagriženih samostojnežev, ki so hoteli pod vodstvom slabostnega razgrajča Azmana razbiti naš shod in se nekako maščevati, ker so naši napodili Puclja iz Slov. Bistrice, Kranja, St. Lenarta in Apač. Njih namen pa se jim je izjalovil, ker so segli naši po samopomoči, pometali samostojne iz svoje sredine in kolovodja razgrajčev Azman jo je po časopisnih poročilih pošteno izkupil, da bo miroval nekaj časa.

Poslanec Ivan Urak iz Globokega pri Brezicah je odšel 29. marca v Beograd da glasuje s Srbijanci za generala Žečeviča in da dvigne dijete za mesec april. Te dni je zopet dospel v Globoko, da zaceli svoje rane.

Slovenski batinaški poslanec Mermolja — tako piše Radičev »Slobodni dom« — opisuje v batinaškem listu »Slov. Narod« na dolgo in široko vse svoje razgovore s Stjepanom Radičem (razen zadnjega; zakaj — to mu je dobro znano!) in dogovore med njim in nekaterimi hrvaškimi poslanci v času, ko je bil Radič še v zaporu. Opis je v glavnem resničen, sestavljen po raznih beležkah, ki izvirajo iz istega dne. Že samo ta okolnost dokazuje, da spada Mermolja med batinaše, katerih se je tako krčevito ohlenil, da bo odpadel najbrže šele tedaj, ko mu bo slovensko kmetsko ljudstvo pri prvih volitvah pokazalo, da nima zanj niti ene gumije kroglice, kakor tudi on ni imel niti besedice za Slovence in Hrvate takrat, ko so v Beogradu razkosavali Slovenijo in Hrvaško.

Za ministrom Pucjem je prišel do žvižgov bivši minister-demokrat dr. Kukovec. Ministra Pucja je naše vidno ljudstvo že obsodilo: v Slov. Bistrici, v Kranju, St. Lenartu ter v Apačah. Pucja pa niso poznali iz ravno kar navedenih shodov njegovi lastni pristaši. Ampak že spreobrnjeni samostojneži in pristaši Ljudske stranke; bivšega demokratskega ministra dr. Kukovca pa so minulo nedeljo v Ljubljani izžvižgali, mu vzeli besedo in ga napodili njegovi lastni somišljeniki. Dne 3. t. m. so sklicali trgovci in industrijalci iz Slovenije v Ljubljano protestni shod proti neznosnim davkom. Na shodu so govorili liberalni trgovci in to priliko je hotel uporabiti tudi dr. Kukovec in trgovcem ter industrijalcem povedati, koliko dobrega je on kot svoječasn minister trgovine storil za te kapitalistične kroge. Povedal je tudi, da je njegov tovariš g. demokrat finančni minister dr. Kumanudi radi tega upeljal toliko novih davkov, da se izenačijo državni dohodki z izdatki. To govorjenje ministra dr. Kukovca je poslušalce tako ujezilo ter razburilo, da so začeli na ves glas upiti: »Tudi ti si eden glavnih krivcev sedanjega neznosnega in vedno bolj propadajočega gospodarsko finančnega stanja v naši državi. Ti si sopolpisal vse nove davke! Truš, žvižgi in dejanske pretnje od strani poslušalcev so dr. Kukovca tako poplašile, da je prekinil govor in pobegnil brzih korakov iz zborovalne dvorane med krohotom svojih dosedaj še najzvestejših pristašev. Po pobegu dr. Kukovca so zborovalci nadaljevali svoje zborovanje in sklenili več resolucij proti krivičnim in neznosnim davkom, ki so postali nekaj obupnega tudi za naše najbogatejše sloje iz vrst demokratskih trgovcev in industrijcev. Demokratska farbarija že preseda najzvestejšim demokratom samim.

Poslanec bodo zvišali dnevnice za 60 dinarjev dnevno in bo dobil vsak poslanec dnevno 180 dinarjev ali 720 kron. Te povišane poslanske dnevnice se bodo izplačale poslancem od 1. januarja 1922 naprej.

Orli pri pogrebu. Pogreba pokojnega škofa se je udeležila tudi deputacija Orla. Med njimi je bilo 10 članov konjiškega Orla, ki je prišel iz rojstne župnije pokojnikove, da mu skaže zadnjo čast. V cerkvi so Orli tvorili častno stražo okrog krste. V sprevodu so korakali z zastavo.

Orlovskim odsekom Mariborskega okrožja. Seja okrožnega sveta se vrši v nedeljo, 9. t. m. v tajništvo KZ (Cirilova tiskarna). Začetek ob 10. uri dop. Pride odposlanec O. P., ki bo dal vsa pojasnila. Vsak odsek naj pošlje po možnosti dva zastopnika (predsednik, načelnik). Tudi iz tistih kmetov, kjer žele ustanoviti ali poživiti Orla, naj pridejo

odposlanci. Odseki: St. Lovrenc na Poh., Slivnica, Slov. Bistrica, Makole dobé ob tej priliki članske izkaznice. — Bog živi! — Predsednik okrožja.

Pogreb nadučitelja Ivana Vračka. V St. Ilju v Slov. gor. je umrl upokojeni nadučitelj g. Ivan Vračko, oče g. župnika Evalda Vračka. V nedeljo smo spremili k večjemu počitku predragega pokojnika. Udeležba od blizu in daleč je bila zelo velika, za pokojnika zelo častna. Kondukt je vodil jareninski gospod dekan Josip Čizek, v spremstvu šesterih gospodov duhovnikov. Nagrobni govor je imel gospod profesor dr. Anton Medved iz Maribora, ki je proslavljal pokojnika kot odličnega učitelja, značajnega narodnjaka in sv. Cerkev iz srca vdanega vernika. Poleg obilnega kmečkega ljudstva je bila vsa šolska mladina iz St. Ilja, orožništvo finančno uradništvo, in mnogo gg. učiteljev, pokojnikovih stanovskih tovarišev. Bodi zemlja lahka vrlemu odgojitelju in očetovskoljubivemu prijatelju slovenske šolske mladine! Naj v miru počiva!

Umrla je v Budini pri Ptuju splošno ljubljena Marijina hčerka Julika Bermež v 22. letu svoje starosti. Cvet sredi cvetja je ležala na odru, s cvetjem odeta je legla v prerani grob, saj cvetje je ljubila nad vse. Trume, ki so jo spremljale na njeni zadnji poti, so živa priča, kako je bila draga rajnika priljubljena. Žalostno so ob odprtem grobu odmevale poslovilne besede č. g. župnika in turobno-lepo so zadeneli glasovi petja iz vrst družbenih sestic, predno so jo izročili v naročje matere zemlje. Na svidenje nad zvezdami!

Skandalozne poštne razmere! Naši naročniki iz Posavja se neprenehoma pritožujejo, da lista mnogokrat še niti v nedeljo ne dobijo. Posebno glasne so pritožbe iz Sromelj, kjer so letos že šestkrat dobili list šele v ponedeljek. Mi oddamo list za te kraje na pošto najpozneje v četrtek do 4. ure popoldne. In poštni polž potrebuje iz Maribora do Sromelj kar 48 ur in še več! Res škandal! Mi smo se letos že drugokrat pritožili na pošto ravnateljstvo, ki pa najde seveda vedno vse v najlepšem redu. Kriv tega nereda bo najbrž kak demokratiški ali samostojni uradnik, ki list nalašč zadržuje. Opozorjamo pošto ravnateljstvo, naj posebno pozornost obrne na pošto v Brezicah. Za breziško pošto pride Slov. Gospodar v Brezice v petek in ga v petek popoldne že dobijo, za pošto Sromlje pa lista še v soboto ni v Brezicah, dasiravno se list za vse pošte ob Savi odda istočasno. To je velika uganjka! Mogoče jo bo vendar pošto ravnateljstvo enkrat rešilo! Potem pa brezovo metlo v roke in se naj ta poštna korupcija enkrat temeljito odpravi!

Železniška nesreča v Mariboru. Očividec nam piše: V petek dne 31. marca zjutraj šla na glavnem kolodvoru v Mariboru trčila skupaj premikalni vlak št. 36 in brzovozna lokomotiva št. 10. Strojevodja premikalnega vlaka, je bil V. Konečnik, strojevodja brzovozne lokomotive pa Gradčan Lerch. Konečnik je vozil na drugem tiru, Lerch pa bi moral voziti na prvem tiru. Vsled neke zamene v bločni stražnici je pa vozil Lerch tudi po drugem tiru, vsled česar je moralo priti do katastrofe. Le vsled prisotnosti duha strojvodje Konečnika, ki je dal takoj protiparo ter tako preprečil, da nesreča ni zahtevala človeških žrtev. Pripomni se, da je strojvod. Konečnik le z naporom vseh svojih sil razmeroma zelo naglo ustavil svoj vlak, čeprav je imel silen pritisk od zadnjih železniških vozov, dočim bi bil mogel Lerch mnogo poprej ustaviti svojo, z avtomatično zavoro opremljeno lokomotivo. Materijalna škoda je zelo velika, kajti poškodovani ste obe lokomotivi in 6 železniških vozov. Telesno ni bil nihče poškodovan.

Ubijalec Zagrebčanke pred poroto. Pred dobrim letom je poročalo časopisje, da so našli v vasi Hasno nedaleč od Sarajeva mrtvo žensko truplo, ki je bilo zvaljeno v goradni jarek tik pri vasi. Kmalu za tem je javilo časopisje, da so v Leobnu odkrili ubijalca te žene Stefana Divjak, rodom iz Jablanovca na Hrvaškem, za katerim so izdale naše oblasti tiralico, kakor hitro je bilo ugotovljeno, da je on ubijalec. Umorjena je Terezija Voglaš iz Zagreba, žena posestnika Antona Voglaš, ki je pobegnila za Divjakom v Sarajevo, kamur se je on zatekel iz Zagreba, da dobi delo in se loči od svoje prave žene, s katero je živel v vednem prepiru. Takoj po aretaciji v Leobnu je priznal Divjak zločin, nakar ga je predala avstrijska oblast naši. Po končani preiskavi se je začela proti Divjaku razprava v Sarajevu. Divjak je zaklal svojo žrtev z nožem v desno stran vratu, v srce in desna prsa. O ubijalcu poročajo, da je star 27 let, lep in prikljiv človek, ki napravila na vse najugodnejši utis. Pri razpravi se obnaša povsem mirno in odgovarja na vprašanja dostojno. Vse priče izpovedujejo, da je bil doslej vsem prikljiv, brez javne obsodbe vrednega pogreška in je izvršil zločin radi denarja, ki ga je imela seboj zaklana Voglaš. Obsodba se ni proglašena in jo pričakuje celo Sarajevo z veliko nestrpnostjo.

Pokrajinska zadruga tesarskih mojstrov Slovenije v Ljubljani Linhartova ulica št. 25 naznanja, da se bodo vršile te preskušnje od začetka aprila do koncem maja 1922. Vabimo vse gg. članove mojstrov, da v mesecu aprilu prijavijo one vajence in skušnji, ki bodo do koncem maja končali svojo vajeniško delo. Prijave je nasloviti na zadrugo ter obenem predložiti vajencevo učno pogodbo.

Velikonočni odmor iz Kruševca v Srbiji pošiljajo nam, naši citateljem, vsem svojcem, prijateljem in znancem naši vrli mladeniči — vojaki 47. pp. in sicer: Franjo Breznik od Sv. Lenarta v Slov. goricah; Franjo Pepevnik, Kostivnica; Franjo Glonar in Franjo Rojko, Sv. Barbare v Slov. gor.; Sitar in Cenc iz Loč; Franjo Slomšek iz Studenice; Franjo Blagovič iz Ljutomer; Franjo Plesnik iz